

ВІДГУК

офіційного опонента
кандидата педагогічних наук, доцента

Бровченко Анатолія Івановича

на дисертацію Васкевич Ольги Євгенівни

«Формування готовності викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах засобами етнодизайну», представленої на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Актуальність теми виконаної роботи та зв'язок із науковими планами відповідних галузей науки. У час посилення глобалізаційних процесів ще більше посилилася потреба у підготовці фахівців, спроможних поєднувати у проєктній діяльності глибинні традиції народного мистецтва та досягнення сучасних технологій, створюючи гармонійне етнічне середовище відповідне ментальності етносу, що проживає на певній території. Сучасна дизайн-освіта у вищих мистецьких навчальних закладах має ґрунтуватися на культурно-історичних цінностях українського народу, його традиціях і духовності. Відповідно, постає об'єктивна потреба у підвищенні рівня національної свідомості, етнічної ідентичності та професійної компетентності з етнодизайну у майбутніх викладачів дизайну.

Виходячи з цього, можна стверджувати, що дисертаційна робота «Формування готовності викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах засобами етнодизайну» є достатньо актуальною та затребуваною. Вона є важливою складовою комплексних науково-дослідницьких ініціатив Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва та дизайну імені Михайла Бойчука. Зміст дослідження корелюється з науково-дослідною роботою кафедри теоретичних дисциплін і професійної освіти – «Теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності з етнодизайну у студентів закладів вищої мистецької освіти» яка має державний реєстраційний номер РК № 0119U001091.

Найбільш суттєві наукові та методичні результати дослідження , що містяться в дисертації.

До найбільш значущих науково обґрунтованих результатів О.Є. Васкевич слід віднести:

- цілісне дослідження проблеми формування готовності викладачів графічного дизайну засобами етнодизайну в мистецьких коледжах;
- уточнення сутності ключових понять і категорій дослідження, зокрема: «дизайн», «дизайн-освіта», «вища освіта», «викладачі дизайну», «мистецькі коледжі», «педагогічні технології», «компетентність», «професійна готовність до застосування дизайну», «формування готовності»;
- визначення критеріїв, показників та рівнів готовності викладачів графічного дизайну засобами етнодизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах;
- розроблення та впровадження в навчальний процес структурно-функціональної моделі формування готовності викладачів графічного дизайну засобами етнодизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Грунтовне опрацювання значної кількості інформаційних джерел дисертанткою, уможливило всестороннє вивчення нею проблеми формування готовності викладачів засобами етнодизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах.

Представлені авторські наукові положення, висновки до кожного з трьох розділів, загальні висновки та рекомендації відображають основний зміст дослідження.

Обґрунтованість наукових положень підтверджується, перш за все тим, що поряд з новими науковими результатами вони корелюються з уже відомими та перевіреними частковими висновками у відповідній галузі. Додатковим підтвердженням слугує позитивний досвід впровадження запропонованих рішень на практиці.

Обґрунтованість результатів дисертаційного дослідження також зумовлюється експериментальною перевіркою та використанням таких

методів наукового дослідження, як аналіз, узагальнення, систематизація, моделювання, педагогічний експеримент та статистична обробка експериментальних даних.

Достовірність висновків і новизна отриманих результатів.

Надійність та достовірність наукових результатів дослідження забезпечувалося комплексною системою верифікації. Упершу чергу, це відповідність між розробленою теоретичною структурно-функціональною моделлю педагогічного процесу та її практичною реалізацією. Важливим критерієм є узгодженість аналітичних висновків з експериментальними даними та результатами практичного впровадження.

Для підтвердження обґрунтованості наукових положень та висновків були застосовані сучасні методи математичної статистики. Статистичний аналіз дозволив об'єктивно оцінити отримані результати та встановити їх достовірність. Використання математичного апарату також забезпечило можливість виявлення взаємозв'язків між досліджуваними параметрами.

Дисертанткою перше було обґрунтовано актуальність підготовки викладачів графічного дизайну засобами етнодизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах в контексті суспільних вимог.

Нею вперше розроблено й експериментально перевірено структурно-функціональну модель підготовки викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах засобами етнодизайну; уточнено сутність ключових понять і категорій дослідження: «дизайн», «дизайн-освіта», «вища освіта», «викладачі дизайну», «мистецькі коледжі», «педагогічні технології», «компетентність», «професійна готовність до застосування дизайну», «формування готовності»; набули подальшого розвитку критерії, показники, та рівні готовності викладачів графічного дизайну до професійної діяльності засобами етнодизайну в мистецьких коледжах й педагогічні умови які супроводжують таку підготовку. Дослідницею удосконалено фахову підготовку майбутніх викладачів графічного дизайну через навчально-методичне забезпечення, а саме:

розроблено зміст навчальної дисципліни «Етнодизайн» для магістрів спеціальності 022 «Дизайн», авторську робочу програму «Етнодизайн» та навчально-методичний посібник «Самчиківський розпис».

Також маємо відзначити, що практичне значення отриманих у дослідженні результатів полягає у можливості їх використання для розроблення методичних матеріалів щодо організації ефективної професійної підготовки викладачів графічного дизайну з етнодизайнерською компетентністю для діяльності в мистецьких коледжах. Самі матеріали дослідження також можуть використовуватися науково-педагогічними працівниками закладів освіти з метою формування компетентності етнодизайнера у майбутніх викладачів графічного дизайну, а також у процесі розроблення та оновлення освітньо-професійних програм і робочих програм з даного напрямку.

Повнота викладу основних результатів дослідження в опублікованих працях.

Основні результати дисертаційної роботи висвітлені у 13 публікаціях, з яких: 7 – у наукових фахових виданнях України, 2 – у наукових міжнародних виданнях, 4 – тез доповідей у наукових конференціях різного рівня.

Таким чином, зміст, обсяг, кількість публікацій відповідають вимогам МОН України щодо оприлюднення основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Оцінка змісту дисертації та її завершеність.

Зміст дисертаційної роботи структурований та викладений у логічній послідовності. У дослідженні, в повній мірі, розкрито сутність ефективного формування готовності викладачів графічного дизайну засобами етнодизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах. Всі, поставлені на початку дослідження, завдання дисертантка виконала в повному об'язі.

Дисертаційна робота має класичну структуру, яка складається з вступу, трьох розділів, підрозділів, висновків до кожного розділу, загального висновку, списку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність дослідження. Воно є важливою складовою теми науково-дослідної роботою кафедри теоретичних дисциплін і професійної освіти – «Теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності з етнодизайну у студентів закладів вищої мистецької освіти». В роботі чітко сформульована мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження, окреслено комплекс методів дослідження, а також розкрито наукову новизну та практичне значення отриманих результатів. У вступі до дисертаційної роботи представлено відомості про апробацію результатів дослідження, список публікацій дисертантки та зазначено обсяг роботи.

У першому розділі «Теоретичні аспекти формування готовності викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах» на основі аналізу сучасних українських та зарубіжних досліджень було визначено теоретичну основу проблеми дослідження.

Також на основі опрацьованих інформаційних джерел було проаналізовано сутність понять: «дизайн», «графічний дизайн», «готовність» та сформульоване власне авторське трактування поняття «готовність викладачів графічного дизайну до професійної діяльності», визначено структуру даного поняття.

У другому розділі «Практичний аспект формування готовності викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах засобами етнодизайну» О.Є. Васкевич наводить теоретичне підґрунтя понять: «критерій», «показник», «рівні сформованості» та «педагогічна умова». Виходячи з сутності досліджуваної проблеми та результатів її дослідження, дисертантка визначає три критерії формування готовності майбутніх викладачів графічного дизайну до професійної діяльності, а саме аксіологічний, когнітивний і прагматичний. Також вона наводить показники до них і рівні сформованої готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності: високий, середній та низький.

На основі проведеного аналізу, здобувачка виокремлює такі педагогічні умови формування готовності викладачів графічного дизайну засобами

етнодизайну до професійної діяльності: оновлення змісту підготовки графічних дизайнерів на основі врахування досвіду розвитку етнодизайну в національному та міжнародному контекстах; активізація використання практико-орієнтованих методів у підготовці майбутніх викладачів у процесі навчання етнодизайну та здатності застосовувати їх в своїй професійній діяльності; розробка та впровадженням в професійну підготовку викладачів графічного дизайну курсу «Етнодизайн».

В заключному етапі дослідження другого розділу дисертаційної роботи О.Є. Васкевич обґрунтовує та візуалізує структурно-функціональну модель формування готовності викладачів засобами етнодизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах.

У третьому розділі «Експериментальне дослідження формування готовності викладачів графічного дизайну засобами етнодизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах» описано організацію проведення експерименту з формування готовності викладачів графічного дизайну засобами етнодизайну до професійної діяльності та його результати. В ньому наводиться аналіз отриманих статистичних результатів експерименту по впровадженню робочої програми навчальної дисципліни «Етнодизайн» для здобувачів другого (магістерського) рівнем вищої освіти та навчально методичного забезпечення до неї, для формування готовності викладачів графічного дизайну засобами етнодизайну до професійної діяльності.

Загальні висновки дисертаційної роботи відповідають сформульованим завданням і впливають з його основних положень. Розміщені у додатках матеріали розширюють та унаочнюють зміст дисертації, сприяючи повноті її сприйняття.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Попри безсумнівну актуальність проведеного дослідження й очевидні наукові здобутки, вважаємо за необхідне висловити певні зауваження і побажання:

1. В дисертаційній роботі досить ґрунтовно і логічно описується процес формування готовності викладачів графічного дизайну до професійної діяльності засобами етнодизайну, проте не приділяється належної уваги новітнім інформаційним технології візуалізації в дизайні та їх можливостям у поєднанні з засобами етнодизайну для підвищення якості підготовки майбутніх дизайнерів-графіків з етнодизайнерськими компетентностями.

2. В підрозділі 1.1. «Вимоги до професійних рис викладачів графічного дизайну мистецьких коледжів», на нашу думку, що було б доцільно охарактеризувати основні проблеми, з якими стикаються майбутні викладачі графічного дизайну під час професійної підготовки до діяльності в закладах мистецької освіти.

3. На ст. 58-59 авторка дуже коротко зазначає про сучасні підходи методи та технології, що сприяють підвищенню готовності майбутніх викладачів графічного дизайну до ефективної педагогічної діяльності. Вважаємо, що було б виправдано саме на цьому етапі глибше розкрити поняття «підходи», «інноваційні підходи» та провести більш поглиблений аналіз зазначених підходів.

4. У третьому розділі дисертації представлено статистичні дані результатів дослідно-експериментальної роботи. Однак для повноти висвітлення наукових здобутків і доказовості ефективності створених педагогічних умов по реалізації заявленої структурно-функціональної моделі, цей матеріал, на нашу думку, доцільно було б супроводити коментарями щодо якісних змін у підвищенні рівня досліджуваної готовності.

Уточнимо, що зазначені зауваження носять рекомендаційний характер і не знижують значущості виконаного наукового дослідження, що є самостійною завершеною працею.

Висновки щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Васкевич Ольги Євгенівни «Формування готовності викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах засобами етнодизайну» є завершеною, самостійно

виконаною дослідницькою роботою, що має вагомe теоретичне й практичне значення для розвитку педагогічної науки й відповідає вимогам до дисертацій третього освітньо-наукового рівня, вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (№ 44 від 12.01.2022 р.), а її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри дизайну
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка

Бровченко А. І.

Діюча

А. Т. Бровченко

Засвідчується

Девон Рамс
Кобзар О.В.

БРОВЧЕНКО АНАТОЛІЙ ІВАНОВИЧ

Результат перевірки підпису	Підпис вірний
П.І.Б.	БРОВЧЕНКО АНАТОЛІЙ ІВАНОВИЧ
РНОКПП	2417512090
Організація (установа)	ФІЗИЧНА ОСОБА
Код ЄДРПОУ	
Посада	
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для даних від Надавача)	19:37:10 11.02.2025
Сертифікат виданий	КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер	5E984D526F82F38F04000000E9E8B3012338FA05
Тип носія особистого ключа	Захищений
Алгоритм підпису	dstu4145
Тип підпису	Кваліфікований
Формат підпису	CAAdES-T
Сертифікат	Кваліфікований